Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergr*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insercțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insercțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 151. Brașovŭ, Duminecă 10 (22) Iulie 1888.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Cine amenință pe Sașĭ?

II

Brașovŭ, 9 Iulie st. v. 1888.

Décă amŭ voi sĕ arătămŭ în ce modŭ intriga politică maghiară a sciutŭ dela 1867 încóce sĕ tragă pe Sașii ardelenĭ în mrejele celorŭ dela Peșta, isolându-i și împiedecândŭ orĭ-ce înțelegere între ei și Românĭ, amŭ puté sĕ scriemŭ o broșură întrégă.

Deocamdată însĕ va fi de ajunsŭ ca pentru clarificarea întrebării, ce ne-amŭ pus'o, sĕ constatămŭ, că cu venirea la putere a Ungurilorŭ s'au redeșteptatŭ în sînulŭ Sașilorŭ speranțele, că ei vorŭ puté și după nimicirea autonomiei Ardealului sĕ se bucure de-o posițiune esceptională în țéră, după analogia timpurilorŭ dinainte de 1848, când se bucurau de privilegiile lorŭ alăturĭ cu Ungurii și Săcuii.

La redeșteptarea acestorŭ speranțe deșerte au contribuitŭ puternicŭ promisiunile de atuncĭ ale Ungurilorŭ dela putere, carĭ însĕ au fostŭ așa de viclenĭ a cere dela Sașĭ prețulŭ înainte de a se fi realisatŭ acele promisiunĭ.

Acestŭ prețŭ era nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ decâtŭ părăsirea totală a politicei urmate de Sașii ardelenĭ până la 1866, séu cu alte cuvinte sacrificarea alianței ce-o încheiaseră Sașii cu Românii în dieta ardelénă dela 1863—4.

Ungurii dela putere le șopteau mereu Sașilorŭ în urechiă, că Românii suntŭ unŭ elementŭ periculosŭ pentru ei, că acesta amenință ai cuplești în „fundulŭ regescŭ“ și că cea mai bună politică săsescă va fi a da mâna cu Ungurismulŭ în contra „inimicului comunŭ“.

Firulŭ conducătorŭ alŭ politicei maghiare în raportŭ cu Sasii ardelenĭ este părerea nutrită mereu și susținută la tóte ocasiunile, că Românii suntŭ „inimicii comunĭ“ ai Sașilorŭ și ai Ungurilorŭ.

„Alianța maghiaro-săsescă,“ cum o înțelege și astădĭ fóia guvernamentală din Clușiu, se întemeiază dér pe idea de-a suprima desvoltarea poporului românŭ în „fundulŭ regescŭ“ și în celelalte ținuturĭ din Ardealŭ.

Nu mai trebue sĕ spunemŭ, că încâtŭ ideea acésta, și-a aflatŭ aderențĭ la unii séu la alții ea este și rĕmâne absurdă și nerealisabilă.

Timpurile feudalismului suntŭ îngropate pentru veciă și cei ce în patima și lăcomia lorŭ órbă au speratŭ, că ele se vorŭ puté aduce earășĭ în viață sub forma constituțională, s'au înșelatŭ amarŭ.

Elementulŭ românŭ din Ardealŭ cu tóte că este despoiatŭ de drepturile sale naționale, cu tóte prigonirile ce trebue sĕ le îndure și cu tóte piedecile ce i se punŭ în cale, se desvóltă mai departe și este ridiculŭ a crede, că acésta desvoltare, ce'șĭ urméză cursulŭ cu putere elementară, ca unŭ părîu de munte, care sĕ strecóră printre stâncĭ și délurĭ, ar puté fi suprimată vre-odată prin vre-o coalițiune „maghiaro-săsescă.“

Dér Ungurii dela putere au reușitŭ a spăria odată pe Sașii ardelenĭ cu Românii și 'șĭ gândescŭ, de ce sĕ nu reușéscă și a doua óră. Scopulŭ lorŭ este sĕ-i țină isolațĭ pe Sașĭ și desbinațĭ cu Românii și puținŭ îĭ costă a se folosi de tóte ocasiunile și a trâmbița în cameră, prin adunărĭ și prin pressă, că elementulŭ românŭ este amenințătorŭ pentru Sașĭ.

Politica ungurescă a rĕmasŭ dér consecventă. Este lucru cu minte și politicŭ ca și Sașii ardelenĭ sĕ se lase a fi consecventŭ intimidațĭ prin apucăturile ei șirete?

Óre sĕ mai fiă posibilŭ ca în împrejurările de față, după tóte câte s'au petrecutŭ în Ardélŭ de douĕdecĭ de anĭ încóce, sĕ mai afle încă între Sașĭ terĕmŭ idea lățită în modŭ tendențiosŭ de Ungurĭ, că elementulŭ românescŭ amenință într'unŭ modŭ séu altulŭ esistența elementului săsescŭ în Ardealŭ?

Sĕ mai fiă óre cu putință de-a sĕ susține între Sașĭ părerea absurdă, că Românii arŭ fi inimicĭ comunĭ ai lorŭ și ai Ungurilorŭ și că de aceea ei arŭ trebui sĕ evite câtŭ mai multŭ atingerea cu Românii cerșindŭ după amiciția Ungurilorŭ?

(Unŭ articulŭ finalŭ va urma.)

Maghiarisarea Slovacilorŭ.

Scimŭ că o mulțime de copii, așa dișĭ „orfani,“ slovacĭ au fostŭ dușĭ de autoritățile maghiare în ținutulŭ ungurescŭ și împărțițĭ acolo pe la familii fără copii, între carĭ multe numai o bună crescere nu le vorŭ puté da.

Din causa acestui nou modŭ de maghiarisare domnesce între Slovacĭ o adéncă amărăciune. „Narodnie Noviny“ spune, că deóre ce în unele locurĭ s'au luatŭ și copii slovacĭ fără învoirea mamelorŭ lorŭ, Slovacii au decisŭ a adresa unŭ protestŭ cătră guvernulŭ ungurescŭ.

Numitei foi slovace 'i se împărtășesce, că mulțĭ dintre copiii, carĭ erau destinațĭ a fi dușĭ, fugiseră în preséra dilei fixate pentru transportarea lorŭ în pădurĭ și se ascunseră în gropile de cartofĭ etc. Gendarmii au umblatŭ după ei sĕ-i caute și i-au prinsŭ.

Se vorbesce de 2 casurĭ în carĭ mamele și stăpânii casei unde locuiau orfanii s'au opusŭ energicŭ transportărei lorŭ, așa că au trebuitŭ sĕ-i lase acasă.

Se pare dér, că chiar în Ungaria mamele nu suntŭ așa de lipsite de orĭ-ce dreptŭ — dice „Vaterland“ din Viena — ca sĕ li se póte lua în contra voinței lorŭ copiii, și décă totușĭ s'a întêmplatŭ acésta, atuncĭ trebue că adeseorĭ mamele n'au întrebuințatŭ adevĕratele mijlóce spre a împedeca transportarea copiilorŭ lorŭ.

„F. K.“ raporteză, că în comitatulŭ Abauj maghiarisarea înainteză în modŭ îmbucurătorŭ. Nu mai esistă în totŭ comitatulŭ nicĭ unŭ învĕțătorŭ slovacŭ. Pe celŭ din urmă învĕțătorŭ, care încă vorbea limba lui Svatopluc, l'a pensionatŭ de curêndŭ episcopulŭ Sigismund Bubics. Inainte cu câțĭva anĭ numitulŭ comitatŭ avea încă 42 învĕțătorĭ slovacĭ și prin urmare înprejurarea, că acolo instrucțiunea poporului se află acum numai în mânĭ curatŭ maghiare vorbesce mai elocventŭ pentru maghiarisarea districtului de susŭ.

Și cu tóte aceste aceleașĭ foi maghiare, carĭ aducŭ asemenĭ scirĭ „îmbucurătóre“, asigură, că Ungurii nu voiescŭ sĕ maghiariseze! Ce perfidiă!

Urmările întrevederei împĕrațilorŭ.

In tóte părțile se recunósce marea importanță politică a întâlnirei împĕraților. „Gazeta Crucii“ din Berlinŭ crede, că prin acéstă întrevedere pacea va fi asigurată pe mai mulțĭ anĭ.

In cercurile politice din *Parisŭ* domnesce însĕ temerea, ca nu cumva Germania în urma apropiării sale de Rusia sĕ facă Franciei pretensiunĭ umilitóre. Asemenĭ temerĭ suntŭ póte motivate și prin limbagiulŭ ce-lŭ órtă organulŭ lui Bismark „Nordd. Allg. Ztg.“ tocmai acum față cu Francia.

Intr'unŭ articulŭ mai nou, numita fóiă le spune Francesilorŭ clarŭ și limpede, că familiile oficerilorŭ francesĭ, carĭ suntŭ în activitate, n'au ce căuta în Alsația-Lotaringia și că prin urmare vorŭ trebui sĕ se ducă de acolo; scopulŭ mĕsurilorŭ restrictive în privința pașapórtelorŭ este, — asigură fóia germană, — de a întrerupe cu desĕvêrșire legăturile sociale și comerciale între Francia și Alsația-Lotaringia, după ce s'a doveditŭ în modŭ neîndoiosŭ cum au abusatŭ de aceste raporturĭ Francesii în contra dreptului ginților.

E clarŭ, că visita împĕratului Wilhelmŭ la Petersburgŭ e îndreptată în mare mĕsură în contra Franciei, precum dovedesce acum din nou gazeta lui Bismark, care tocmai în diua întrevederei apostrofeză aspru pe „Gazeta de Moscva“, despre care se scie că a agitatŭ mai multŭ în contra Germaniei și pentru alianța cu Francia.

In ce privesce celelalte scopurĭ ale întrevederei se dă o deosebită importanță împrejurărei, că în suita împĕratului Wilhelm se află și șefulŭ biroului secretŭ de șifrare din ministeriulŭ de esterne germanŭ. Din presența acestuia se conchide, că cestiunea orientului va juca unŭ rolŭ însemnatŭ în convorbirile dintre împĕrați.

Scimŭ că împĕratulŭ este acompaniatŭ și de cancelarulŭ de statŭ contele Herbert Bismark, în care tatălŭ sĕu, cancelarulŭ germanŭ, are cea mai mare încredere. Elŭ a purtatŭ la prima întrevedere de Joia trecută uniforma de ministru.

O voce rusescă despre Maghiarĭ.

Corespondentulŭ din Viena alŭ diarului rusescŭ „*Moscovskiia Viedomosti*“ publică în colónele acestei foi unŭ articulŭ caracteristicŭ cu privire la Maghiarĭ. Din acestŭ articulŭ, care a produsŭ multŭ sânge rĕu și amărăciune diarelorŭ unguresci, estragemŭ următórele:

„M'am vîrîtŭ — scrie corespondentulŭ fóiei rusescĭ — în cercurile militare. Aicĭ domnesce iritațiune din causa scirilorŭ sosite din Germania, căcĭ fiind domnitorulŭ austro-maghiarŭ celŭ mai bĕtrânŭ între capii încoronațĭ — după chibzuéla amintitelorŭ cercurĭ — împĕratulŭ germanŭ pe elŭ ar fi trebuitŭ sĕ îlŭ cerceteze mai întâiu. „Dér fiă convinsŭ — diseră respectivii — că nu vomŭ suferi sĕ-șĭ bată jocŭ de noi.“ Orĭ câtŭ m'am străduitŭ sĕ aflu adevĕrata causă a acestei agitațiunĭ, altŭ rĕspunsŭ n'am primitŭ, decâtŭ că „pentru ce merge împĕratulŭ Germaniei mai întâiu la Petersburgŭ și nu la Viena?“

Apoi îĭ audĭ mereu provocându-se la Ungaria: „Ungaria nu voiesce,“ „Ungaria nu permite,“ „Ungaria asta o vrea,“ „Ungaria pretinde,“ „Ungaria le va arăta lorŭ“ și așa mai departe. Altmintrelea provocarea acésta la Ungaria nu e obicinuită numai în cercurile militare, ci și în cercurile mai înalte.

Strĕnepoții órdelorŭ nomade ale lui Atila încă și astădĭ se credŭ că suntŭ „spaima lumei“, nevoindŭ sĕ scie, că încă de multŭ au ajunsŭ deja și ei între ciocanŭ și nicovală. Numai sciu ce sĕ'ncépă pentru a'șĭ sprijini rassa lorŭ, ce se află în stadiulŭ apunerei, și pentru a-șĭ susține însĕmnătatea lorŭ europénă. Situațiunea lorŭ este aprópe asemenea acelei situațiunĭ, în care se aflau Grecii, numai independența de arŭ mai avé-o; poporulŭ însușĭ recunósce însĕ, că e multŭ mai neînsemnatŭ la numĕrŭ, decâtŭ ca sĕ pótă juca unŭ rolŭ seriosŭ în marea tragediă a istoriei lumei. Maghiarii, cunoscêndu-șĭ puținătatea lorŭ, se silescŭ cu totŭ feliulŭ de mijlóce sĕ umfle naționalitatea lorŭ microscopică (adevĕrațĭ Maghiarĭ abia se află două milióne și jumĕtate), și totŭ ce potŭ înroléză în castrele lorŭ.

Că cu ce feliu de mijlóce trăescŭ Ungurii, acésta o arată întêmplarea cu „orfanii“ slovacĭ, carĭ mai bine de jumĕtate nu suntŭ orfanĭ, ci suntŭ vêndutĭ de părinții slovacĭ sărăcițĭ de inundărĭ.

Urméză și Maghiarii esemplulŭ rudelorŭ lorŭ din depărtare, esemplulŭ Turcilorŭ, pentru-că aflându-se în stadiulŭ perirei, tocmai așa îșĭ înmulțescŭ rassa lorŭ, cum șĭ-o înmulțiau și Turcii, înrolândŭ în céta ienicerilorŭ pe copii raialelorŭ. Décă însĕ nu lĭ suntŭ de data ajunsŭ copii slovacĭ cumpărațĭ, la data ocasiune îșĭ sciu ei afla și materialŭ. Contingentulŭ cestorŭ din urmă îlŭ dau Evreii, carĭ suntŭ cu atâtŭ mai potrivițĭ

pentru maghiarisare, cu câtŭ, neavêndŭ ei o naționalitate propriă, își potŭ schimba ușorŭ numele pe unguresce, apoi și după asĕmĕnarea tipului esteriorŭ, stau aprópe de Maghiarii cei cu pĕrulŭ negru, nasulŭ lungŭ.

Maghiarisarea ușorŭ se face, pentru că nu costă decâtŭ o simplă cerere și étă că din Löwy s'a făcutŭ Ladány, din Hartmann s'a făcutŭ Havas; séu din Schwarzenbrunn s''a făcutŭ Kuti, din Schops — Nagy etc. Ba se află și de aceia, carĭ primescŭ unŭ nume de acelașĭ sunetŭ și prin acésta maghiarisarea este gata; astfel s'a făcutŭ odinióră din Klotz — Kossuth și din Deutsch s'a făcutŭ Deak.

De altmintrelea nu numai Jidovii, ci și Cehii sporescŭ rassa maghiară pe cale artificială; numai ḑilele trecute s'a întêmplatŭ, că din unŭ anumitŭ Scepanek s'a făcutŭ Szekely, din Prepschal s'a făcutŭ Fejérvari.

Când întrebŭ pe frații Slovacĭ, că pentru ce își îmbracă numele lorŭ în haine unguresci, ei îțĭ rĕspundŭ dândŭ din umerĭ: „nu noi suntemŭ cei dintâi.“ Cei mai distinșĭ factorĭ ai ungurismului au fostŭ de origine slovacă: *Klapka* a fostŭ Boemŭ, *Görgey* — Slovacŭ, *Kossuth*, — Slovacŭ, *Deak* — Croatŭ. (?) Acésta e cu putință... pentru-că în caleidoscopulŭ austro-maghiarŭ tóte suntŭ cu putință. Décă germanulŭ Rieger este conducĕtorulŭ Cehilorŭ, pentru ce sĕ nu fiă slovacii Kossuth și Görgey conducĕtorĭ maghiarĭ?...“

Afacerea reginei Natalia și guvernulŭ germanŭ.

„Temps“ face cunoscută conferința, ce a avut'o principesa *Muruzi* cu contele *Herbert Bismark*. După ce principesa se anunță la Herbert Bismark, acesta merse la ea în hotelŭ unde locuia.

La dorința ei de a-i presenta documente, carĭ sĕ dovedéscă, că regina Natalia n'a avutŭ nicĭ unŭ amestecŭ în uneltirile politice, așa d. e. o telegramă prin care regina a refusatŭ regența ce i se oferise după lupta dela Slivnița, respunse contele Bismark: „Acésta pe noi nu ne privesce; întrebarea se învêrtesce împrejurulŭ puterei suverane a regelui Milanŭ asupra fiului sĕu. Eu te sfătuescŭ sĕ stăruescĭ pe lângă Regina ca sĕ se hotărescă a reda copilulŭ tatălui sĕu. Regele e fórte nervosŭ. Elŭ trimite telegramă după telegramă. Este de doritŭ ca lucrulŭ sĕ se reguleze fără întârḑiere.“ La rugarea principesei pentru o prelungire de câte-va ḑile în consideratia durerei mamei, respunse contele Herbert: „In afacerile de statŭ durerea nu se ia în considerare.“ Principesa replică: „Décă tatălŭ are dreptŭ, fiŭ are atuncĭ și mama“, la ceea ce contele Herbert observă: „La noi domnesce legea *salică*: Femeile nu numĕră“ șĭ adause: „Ce vré sĕ facă Regina, vré sĕ lase a se pușca? vré sĕ se baricadeze? Se vorŭ sparge ușile.“ Și fiindcă princesa cerea o amânare de una séu două ḑile celŭ puținŭ, Herbert Bismark declară, că acésta este imposibilŭ și-i concese numai sĕ se reîntórcă la Wiesbaden spre a îndupleca pe Regina.

Principesa Moruzi se esprimă mai departe, după „Temps,“ asupra motivelorŭ ce au îndemnatŭ pe regina Natalia a respinge proiectulŭ de contractŭ alŭ lui Milanŭ, astfelŭ:

„Din Belgradŭ veneau la Regina dela partisanii ei avertismente, ca Regina sĕ nu subscrie nimicŭ și nicĭ pe episcopulŭ sĕ nu'lŭ priméscă, fiindcă în introducerea acelui proiectŭ se afla declarația, că ambele partide s'au convinsŭ că nu potŭ trăi mai departe împreună. Antipatia reciprocă însĕ o consideră biserica grecéscă ca motivŭ de ajunsŭ pentru divorțŭ. Prin subsemnarea acelei declarații Regina arŭ fi dată așa dér motivŭ de ajunsŭ pentru divorțŭ și și-ar fi atrasŭ o citație înaintea consistoriului, care tocmai ar fi voitŭ s'o încungiure cu orĭ și ce prețŭ.“

Guvernulŭ bulgarŭ și Turcia.

„Agenția Havas“ raportéză din Constantinopolŭ:

Scirea luării în posesiune de către guvernulŭ bulgarŭ a liniei de joncțiune Belovo-Vacarel, situată în Rumelia-Orientală și construită cu cheltuelile Turciei, a produsŭ o impresiune fórte rea asupra Porței, care a cualificatŭ acestŭ faptŭ într'unŭ modŭ fórte severŭ. Intr'adevĕrŭ, în întreținerea cu d. Vulcovicĭ, agentŭ diplomaticŭ alŭ Bulgariei, Marele-Vizirŭ a fostŭ, pare, fórte aspru, apropiindŭ acéstă luare în stăpânire arbitrară de actulŭ de tâlhăriă comisŭ la Bellovo la 7 Iuliu, însinuândŭ chiarŭ că acestŭ actŭ de brigandagiu este póte legatŭ cu luarea liniei, căcĭ, spunŭ cercurile otomane, décă Bulgaria crede că are dreptate, lucru ce nu se póte susține, pentru ce n'a lucratŭ mai înainte și a așteptatŭ isprăvirea liniei pentru a o lua.

Acestŭ argumentŭ are numai aparența dreptăței, căcĭ Bulgaria va plăti de sigurŭ cu grabă cheltuelile de construcțiune numai ca dreptulŭ ei sĕ fiă recunoscutŭ.

Este inexactŭ că Pórta a protestatŭ; ea n'a făcutŭ încă nicĭ unŭ demersŭ oficialŭ; s'a mărginitŭ până acum a telegrafia ierĭ agentului sĕŭ din Sofia sĕ verifice faptulŭ și décă este esactŭ sĕ céră imediatŭ esplicațiă dela guvernulŭ bulgarŭ fără a-i ascunde marea nemulțămire a Porții.

Cercurile otomane suntŭ fórte supĕrate de acéstă nouĕ umilință și regretă politica apatică a Sultanului.

E vorba de schimbarea Marelui Vizirŭ în urma incidentului bulgarŭ.

SCIRILE ḐILEI.

In cercurile diplomatice austriace se vorbesce despre *căsătoria* principesei *Elisaveta*, nepóta M. S. împĕratului Franciscŭ Iosif, cu principele *Ruprecht*, moștenitorulŭ tronului bavarezŭ.

* * *

Se scrie din *Viena*: *Studenții slavĭ*, cerêndŭ audiență la *regina Sêrbiei Natalia* ca sĕ-i arate omagiele lorŭ de supunere, primiră dela dama de onóre D-șóra Bogicevic în numele reginei o scrisóre în care ea 'șĭ esprimă părerea de rĕu că regina din causa imediatei plecărĭ nu póte sĕ priméscă deputația studenților, și se le mulțumescă pentru simpatia lorŭ. La finea epistolei se ḑice: „Maiestatea Sa regina nu va uita nicĭ-odată doveḑile cele mai nouĕ ale devoțiunei d-vóstre și va împărtăși acésta și fiiului principelui de coróna Alexandru“.

* * *

Se vorbeșce că *Regina Serbiei* va veni în curêndŭ sĕ petrécă mai multe ḑile la Sinaia.

* * *

„Kolozsvar“ scrie, că comunitatea bisericéscă ev. reformată din *Bistrița* din ḑi în ḑi se desvoltă și întăresce mai tare. Numĕrulŭ credincioșilorŭ mereu se înmulțesce și în biserică domnesce unŭ „adevĕratŭ spiritŭ unguresců“. Totŭ asemenea scrie „K.-r.“ că se întărescŭ și consolidéză și muncitorii cu sentimente unguresci. — Nu cumva acéstă propagandă a Ungurilorŭ are de scopŭ a sprijini elementulŭ săsescŭ din orașulŭ Bistrița? Ar fi bine sĕ ne deslușéscă „Kolozsvár“ despre acésta, ca sĕ cunóscemŭ și noi serviciile, ce le aducŭ Sașilorŭ pretinșii lorŭ „aliațĭ naturalĭ“.

* * *

Scumpirea tutunului și mai alesŭ a țigaretelorŭ își arată acum consecințele pentru saculŭ statului austriacŭ. După cum se anunță din Iltz, în Stiria, scăderea numĕrului țigaretelorŭ la trafica cea mare se arată în următorulŭ modŭ: Cuba cu à 4 cr. s'au vêndutŭ în Maiu 5000, în Iuniu însĕ 1300; Portorica în Maiu 2300, în Iuniu 800, țigarete scurte în Maiu 51,000 în Iuniu 17,000.

* * *

In 21 Iulie se va preda comunicațiunei noua liniă a căii ferate *Țagŭ — Budateleců — Șieu-Măghierușŭ.*

* * *

Din comitatulŭ Ciongradului se scrie, că *unŭ feliu de vermulețĭ nimicescŭ tóte sĕmĕnăturile*, care și fără de asta erau puține și întârḑiate din causa inundărilorŭ de astă-primăvêră. Vermuleții acești au o lungime ca de 2 cm., au o colóre cenușiă și în unŭ cuibŭ de cartofĭ se află câte 40—50. Ei nimicescŭ totŭ ce le stă în cale, începêndŭ dela cucuruzŭ până la cartofĭ, așa că nimicŭ nu mai póte rodi pe aceste pĕmênturĭ.

* * *

Cu finea lui Iunie se aflau în *Clușiu* 3254 copii de școlă, n'au cercetatŭ școla 253. Școlĭ suntŭ 26, asilurĭ 4, învĕțătorĭ ordinarĭ 62, ajutătorĭ 12.

* * *

Suntŭ șése anĭ de când s'a instituitŭ în Iașĭ unŭ comitetŭ sub președința I. P. S. Iosifŭ Naniescu, metropolitulŭ Moldovei și Sucevei, pentru a se ridica o statuă nemuritorului *Gh. Asachi*. Statua este gata. Acum se află în Bucurescĭ la d. sculptorŭ Georgescu. In curêndŭ, după ce se va regula cu loculŭ în care trebue sĕ fiă așeḑată, va fi transportată la Iașĭ. Comitetulŭ face apelŭ la tóte persónele cărora li s'au trimisŭ liste de colectare în scopulŭ acesta, ca sĕ înapoieze listele fără întârḑiare.

* * *

Se caută doi pedagogĭ pentru unŭ *internatŭ de băețĭ la Craiova* în România. Se recere sĕ fiă absolvențĭ de cursulŭ secundarŭ mai vîrtosŭ classicŭ (adecă gimnasiulŭ superiorŭ). Doritorii de a ocupa unŭ asemenea postŭ sĕ se adreseze la *D-lŭ Ioanŭ Faurŭ*, profesorŭ în Craiova.

* * *

Se scrie din *Carlsbad* (Boemia), că mai bine de 17 ḑile plouă continuu și frigulŭ face aprópe imposibilă cura la băile de acolo; se vĕdŭ persóne cu haine de érnă, ba chiar blănile aparŭ icĭ colo.

Intêmplărĭ diferite.

Furtună în România. O mare nenorocire a isbitŭ parte din județulŭ Mehedințĭ. O grindină însoțită de unŭ uraganŭ îngrozitorŭ s'a lăsatŭ în ḑiua de 26 Iunie trecută peste comunele Balo-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Copiii de aurŭ.

— Poveste. —

(Urmare și fine.)

Diminéța următóre
Pe la rĕsăritŭ de sóre
Merse celalaltŭ voinicŭ
Feciorașulŭ celŭ mai micŭ
Și căută cu ochĭ duioșĭ
La cei doi crinĭ auroșĭ
De-'sŭ totŭ verḑĭ și totŭ frumoșĭ.
Dér spre-a lui mare mirare
Spre-a lui adêncă 'ntristare
Eată că zăreșce elŭ
Că unŭ crinŭ prea frumușelŭ
Peste nópte josŭ picase
Și viéța-i se gătase!...
Și îndată șciŭ elŭ
C'alŭ sĕu frate frumușelŭ
De vr'unŭ mare rĕu a datŭ
Și-'n grea cursă a întratŭ!...
— „Vaĭ, eu trebue sĕ plecŭ
„Pe-alŭ meu frate sĕ mi-'lŭ cercŭ,
„Și de potŭ de rĕu sĕ-'lŭ scapŭ!...“
Ḑise elŭ către părințĭ
In ochĭ cu lacrimĭ ferbințĭ.
Ear părinții ilŭ ruga
Sĕ nu mérgă, ci sĕ stea
Către elŭ vorbindŭ așa:
— „Nu te duce dragulŭ meu
„Rogu-te cu Dumneḑeu!
„Ce vomŭ face singurĭ noi
„Fără voi făr'-amêndoi
„Décă și tu vei peri
„C'alŭ tĕu frate vei muri?!...“
Dér copilulŭ n'asculta
Ci mereu elŭ le ḑicea
Cumcă vré ca sĕ găsească
Pe-alŭ sĕu frate sĕ-'ntêlnească
Și de rĕu sĕ-'lŭ mântuiască!...
Apoi mi-se apucă
Pe-alŭ sĕu calŭ încălecă
Și la drumŭ mi se luă,
Și-așa repede mergea
Câtŭ cu vêntulŭ se-'ntrecea
Și ca gândulŭ se ducea,
Până ce elŭ nu ajunse
In pădurea cea ascunsă
Unde frate-sĕu era
Și ca pétră elŭ zăcea!...
Ajungêndŭ la cea căsuță
Slabă, veche și micuță
Baba ilŭ întimpină
Și așa mi-'lŭ întrebă;
— „Ce cauțĭ tu pe-aicĭ fĕrtate
„De-unde vii din țĕrĭ departe?...“
Șĭ-așa blândŭ cum i vorbea
Vrea a se apropia
Cu smiceaua sĕ-'lŭ atingă
Ca viéța sĕ i-o stingă...
Dér voinicului n'o lăsa
De elŭ a se-apropia
Ci strigândŭ așa-i ḑicea:
— „Nu te-apropia de mine
„Cățeuă veche de tine!
„Ci stândŭ acolo departe
„Iute viéța l'alŭ mĕu frate
„Io dă érășĭ înapoi
„Căcĭ doi dulcĭ frațĭ fost'amŭ noi;
„Er viéța de nu-i dai
„Atuncĭ rĕu, de tine vai,
„Arculŭ meu voiu încorda
„Și pe locŭ te-oiu săgeta!...“
Baba tare se temea
Cumcă o va săgeta
Și îndată de departe
Dede viéță l'alŭ lui frate
Și-lŭ făcŭ totŭ pruncŭ frumosŭ
Pruncŭ de aurŭ luminosŭ!...
Pruncii multŭ se bucurau
Cum se vĕdŭ... se'mbrățișau
Și ca frațĭ se sĕrutau
Apoi ambii-'ncălecară
Și la drumŭ de nou plecară
Din pădure păn' eșiră...
. . . .
Aci apoi se opriră
Și-unulŭ pe-altu-'mbrățișândŭ,
Unulŭ pe-altulŭ sĕrutândŭ
De nou mi se despărțiră
Și în calea lorŭ porniră,
Unulŭ căt'r'a sa mirésă
Éră altulŭ către casă!...
. . . .
Când celŭ micŭ ajunse-acasă
Taicălŭ sĕu în cale-i iasă
Și așa blândŭ i-a agrăitŭ:
— „Bine dragă, ai venitŭ!...
„Veḑĭ eu am sciutŭ asară
„C'alŭ tĕu frate e viu éră,
„Căcĭ crinulŭ din grădinuță
„S'a sculatŭ de nou — drăguță —
„Er éstŭ semnŭ mĭ-a arătatŭ
„Cumcă bine nĭ-a umblatŭ!.......“
. . . .
De-aci-'ncolo ce-au pățitŭ
Nicĭ eu n'am mai auḑitŭ!...

Ioanŭ Moța.

Cântece poporale.

(Culese de *Iuliu Moldovanŭ.*)

Dorule ce țĭ-am făcutŭ
De mĕ porțĭ așa urîtŭ,
Dorule ce țĭ-am stricatŭ
De mĕ porțĭ séra prin satŭ,
Dorule ce-mĭ bagĭ de vină,
Ce mĕ porțĭ séra prin tină.

*

Cum nu-i dorulŭ mare câne
Preste câte délurĭ vine;
Nicĭ de-unŭ dealŭ nu se lovesce
Până la mândra sosesce.

*

De-așŭ murĭ, când așŭ muri
Nimicŭ nu mĭ-așŭ bănui,
Sĕ sciu numai c'am muritŭ
Pentru care am iubitŭ.

*

De cine dorulŭ se légă
Nu'șĭ mai pórtă mintea'ntrégă,
Și de mine s'a legatŭ
Și'n grea bólă m'a băgatŭ,
Bolescŭ bólă pe picióre
Si nimica nu mĕ dóre.

*

Tacĭ inimă nu totŭ plânge,
Nu vĕrsa lacrĕmĭ cu sânge,
Tăcețĭ ochĭ nu lăcrĕmațĭ
Că voi sunteţĭ vinovațĭ.

*

Inimuță cu dorŭ multŭ,
Uită-mĕ și sĕ te uitŭ.
Dér eu nu te potŭ uita,
Dragă-mĭ eștĭ ca inima.

*

tescĭ, Bălvănescĭ, Bobaiţa, Bălinescĭ, Băsescĭ, Marga, Ciovărnişanĭ, Podenĭ, Florescĭ, Cireşiu, Negruşia, Florescĭ, Cernaia, Bala, Gopeanu, Şiovârna, Dălbociţa, Bâltanele, Sisescĭ şi altele, distrugêndŭ cu desĕvêrşire porumburile, grânele, pomii, viile, şi pe alocurea chiar casele locuitorilorŭ au fostŭ dărîmate.

Priveliştea e din cele maĭ întristătóre: holde prăpădite, vite omorîte, case derîmate, arborĭ secularĭ năpustitĭ la pĕmêntŭ, ba chiar ómenĭ şi copii omorîţĭ de furia uraganuluĭ.

D-lŭ Anghelŭ *Stoianovicĭ*, proprietarulŭ moşieĭ Balotescĭ, în faţa mizerieĭ ce se deschide locuitorilorŭ, aertatŭ tuturorŭ ţĕranilorŭ de pe proprietatea sa arenda pămênturilorŭ ce aveau luate dela d-sa, ér d-lŭ B. *Stefănescu* a pusŭ la disposiţia d-luĭ prefectŭ 2000 oca porumbŭ pentru a fi distribuite familielorŭ sĕrace.

Cooperatorii românĭ şi esposiţia dela 1889.

D-lŭ *Dim. C. Butculescu*, preşedintele societăţiĭ cooperatorilorŭ românĭ din România publică în fóia sa următorulŭ *Apelŭ:*

Iubiţĭ Cooperatorĭ!

Sĕ luămŭ cu toţĭ parte la Exposiţiunea universală din Parisŭ!

Acésta sĕ ne fiă lozinca până la săvêrşirea decisiuneĭ nóstre nestrămutate.

Am încredere în cuvêntulŭ vostru şi suntŭ sigurŭ că vomŭ triumfa

Décă până acum m'am opusŭ ca sĕ participămŭ la precedentele exposiţiunĭ internaţionale, causa a fostŭ că doream, ca orĭ-care Românŭ, ce-şĭ iubesce ţéra, sĕ fiţĭ bine pregătiţĭ înainte d'a întra în luptă cu alte popóre, care se pregătescŭ de decimĭ de anĭ.

Adĭ înse în urma celorŭ patru exposiţiunĭ din Bucurescĭ a Soc. Concordia (1880—81), — din Bucurescĭ a Cooperatorilorŭ (1883), — din Iaşĭ a Cooperatorilorŭ (1884) şi din Craiova totŭ a Cooperatorilorŭ (1887) cu unŭ tonŭ óre-care de internaţionalismŭ, am câştigatŭ convicţiunea, că putemŭ participa cu isbêndă la Esposiţiunele internaţionale.

Aceste modeste începuturĭ ale manifestaţiunii activităţiĭ nóstre industriale, pe calea iniţiativeĭ private, au datŭ naşcere în inima vóstră nu numaĭ indemnulŭ la o muncă activă şi onestă pentru binele fiă-căruia în parte şi a tuturorŭ în genere, dér încă şi simţimêntuluĭ de datoriă către ţéră.

Adĭ voĭ formaţĭ o puternică armată de pace cu menirea constantă de a ne desrobi economicesce.

Sacrificiele vóstre, ostenelele vóstre, producţiunele vóstre de totŭ felulŭ, unirea vóstră în acţiune în fine, tóte mĕ îndemnă puternicŭ la acéstă credinţă nestrămutată.

Ca sĕ vĕ dovedescŭ şi vouĕ şi tuturorŭ, (dér vĕ conjurŭ pe toţĭ sĕ nu vĕ culcaţĭ pe lauriĭ voştri,) că starea nóstră industrială sporesce mereu de vre-o câţĭ-va anĭ încóce, este bine sĕ trecemŭ pe scurtŭ în revisie modesta nóstră avuţiă naţională, şi décă am dobênditŭ unŭ succesŭ órecare şi rîvna d'a avênta spre bine, le datorimŭ de sigurŭ emancipăriĭ nóstre politice, spirituluĭ de asociaţiune desvoltatŭ în clasa muncitóre, congreselorŭ economice, exposiţiunilorŭ cooperative, amoruluĭ propriu naţionalŭ maĭ îngăduitorŭ pentru munca ţĕriĭ şi tarifelorŭ autonome.

Incepŭ dér examinarea avuţieĭ nóstre.

Producţiunile agricultorilorŭ şi industriaşilorŭ noştri au câştigatŭ multŭ în spiritulŭ şi inima consumatorilorŭ din ţéră şi chiar a celorŭ din străinătate.

Până maĭ deunădĭ ca sĕ putemŭ mânca franzelă séu prăjiturĭ trebuia sĕ importămŭ făină din Pesta şi America, adĭ, mulţămită importantelorŭ morĭ mecanice din maĭ tóte judeţele ţĕriĭ, nu numaĭ că nu maĭ importămŭ aceste făinurĭ, dér chiar exportămŭ pe ale nóstre în Turcia, Grecia, Italia, Ispania, ba chiar şi în America.*)

Unde înainte importamŭ prin Austro-Ungaria spirtósele, adĭ exportămŭ noi acestŭ derivatŭ alŭ cerealelorŭ nóstre şi nu numaĭ că rivalisămŭ pe pieţele Triesteĭ cu similărele vecinilorŭ noştri, dér încă spirtósele nóstre le întrecŭ în calitate şi eftinătate. Celŭ puţinŭ fabrica d-luĭ Marinescu-Bragadirŭ dela Bragadirŭ (Ilfovŭ) a câştigatŭ în Triestŭ acestŭ dreptŭ şi reputaţiune.

Unde înainte importamŭ Cognacŭ din miedŭ de pâne şi din altele, adĭ maĭ multe fabricĭ de ale nóstre s'au însărcinatŭ de a le pune nu numaĭ o barieră la întroducerea lorŭ în ţéră, dér încă d'a exporta noi acestŭ produsŭ alŭ vinicultureĭ nóstre.

Datorimŭ acéstă isbêndă D-lorŭ Amanieux Naville şi Bălăceanu.

Dér conservele de legume?

Pe la 1880 d-nii D. Staicovicĭ, Bărbulescu şi D. Martinovicĭ din Bucurescĭ abia fabricau fiă-care câte 300—400 cutii. De atuncĭ numĕrulŭ fabricanţilorŭ şi cantitatea fabricatuluĭ a sporitŭ în modŭ surprindĕtor; astfelŭ că conservele străine nu au maĭ putută rivalisa cu ale nóstre şi maĭ că au încetatŭ d'a se maĭ înfăţişa pe pieţele nóstre, maĭ multŭ decâtŭ atâtŭ, conservele nóstre au începutŭ a lua unŭ avêntŭ în ţĕrile străine, ba chiar d-nulŭ Iulianŭ Oprescu din Bucurescĭ esportéză până în Indiile Neerlandeze.

Adĭ d-nii Staicovicĭ, Martinovicĭ, Bărbulescu, Petrovicĭ şi Iulianŭ Oprescu din Bucurescĭ şi d-nii Ştefănescŭ, Rachigide, Zafiris din Galaţĭ facŭ unŭ comerciu însemnatŭ cu conservele lorŭ de legume.

Pastele făinóse de asemenea au începutŭ a fi preferite celorŭ din străinătate. Astfelŭ acelea fabricate de d-nii V. Georgescu şi Sulacolŭ din Bucurescĭ şi ale d-lorŭ Zafirato şi Nimferato din Galaţĭ punŭ o piedecă seriósă similarelorŭ străine.

Halvalele, rahaturile, etc., care se importau maĭ înainte din Constantinopole şi Adrianopole, mulţămită străduinţeĭ şi priceperiĭ câtorva fabricanţĭ, capabilĭ precum d-nii Petrache Dumitrescu din Galaţĭ, Panagacu din Brăila, Papadopulo din Bucurescĭ şi alţiĭ din Botoşanĭ şi Iaşĭ nu numaĭ au întrecutŭ în calitate pe acelea, dér încă le-au alungatŭ cu desĕvêrşire de pe pieţele nóstre.

Maĭ multŭ decâtŭ atâtŭ: rahaturile d-nuluĭ P. Demitrescu suntŭ gustate în Rusia, Austro-Ungaria şi Francia.

(Va urma.)

Bade cu curéua nouă
Ruptu-mĭ-aĭ inima'n două,
Cum o-aĭ ruptŭ aşa o légă
C'unŭ firŭ de mătase négră.

*

Bade de dragostea ta
Mĕ topescŭ ca cânepa,
Bade de doruţulŭ tĕu
Mĕ topescŭ ca inu'n tĕu.

*

Bade inimă de piétră
Vină la noi cate-odată,
Vină baremĭ până'n pórtă
Sĕ mĕ vedĭ viă'sŭ orĭ mórtă.

*

N'am fostŭ cu mândra de-aséră
Pare-mĭ c'a trecutŭ o véră
N'am fostŭ la mândra de erĭ
Pare-mĭ c'au trecutŭ treĭ verĭ.

*

Maică măiculiţa mea
Cu iubitulŭ aşŭ şedea
Fără pâne, fără grâu
Şi cu apă din părâu.
Déră, măiculiţa mea,
Cu urîtulŭ n'aşŭ şedea
Nicĭ în grădina cu florĭ
Nicĭ la jocŭ în sĕrbătorĭ.

*

Pénă'n cuiu pénă sub cuiu
Fost'am drăguţŭ óre-cui
S'amu nu'sŭ a nimĕnui,
Dér de m'oiu purta frumosŭ
Oi fi ér' a cui am fostŭ.

Literatură.

Convorbirĭ literare. Nr. 4 dela 1 Iulie conţine: Poesiile luĭ Konaki, de Ioanŭ N. Roman. Gasparŭ Graţiani (tragediă în 5 acte) de I. Slavicĭ. Cântece poporale spaniole, de S. G. Vârgolicĭ. Studiĭ de literatura francesă, de Xenophon C. Gheorghiu. Don Quijote de la Mancha, trad. de S. G. Vârgolicĭ (urmare). Ad Maecenatem, Ad Tyndaridem, Ad Munatium Plancum, Ad Maecenatem, trad. din Horaţiu (poesii). Bibliografiă.

Fóia bisericéscă şi şcolastică din Blaşŭ, redigiată de Dr. *I. Raţŭ şi Al. Uilăcanu* cuprinde în Nr. 20 dela 15 Iulie următórele: Sântulŭ Georgiu şi Pascile, de Ben. Densuşianu. Tatălŭ nostru, de V. Szmigelski. Acte referitóre la resignarea episcopuluĭ Gregoriu Maiorŭ. Publicare de concursŭ. Bibliografiă. Varietăţĭ. — Partea şcolastică: Cultivarea trandafirilorŭ. Educaţiunea intelectuală a băeţilorŭ în genere, de S. P. Radu. Cunoscinţe din istoria educaţiuneĭ şi a instrucţiuneĭ, de M. Popŭ, profes. Probleme algebrice, de Dr. Paulŭ Tanco. Ce sĕ propunemŭ în I clasă a şcóleĭ poporale? de P. Ungureanu.

O întêmpinare.

Zalha, 17 Iulie 1888.

Onorate D-le Redactorŭ! Vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a da locŭ în preţuitulŭ diarŭ ce redactaţĭ următórelorŭ ordurĭ: In N-rulŭ 130 din acestŭ anŭ alŭ „Gazeteĭ Trans." s'a adusŭ la cunoscinţa publiculuĭ cetitorŭ, că eu am fostŭ „pricopsitŭ" cu 30 „arginţĭ". Ca o deslușire în privinţa acésta aflu necesarŭ a notifica, că suma de 30 fl. am primit'o din „Fondulŭ religionarŭ". „Din acestŭ fondŭ avemŭ dreptŭ a cere ajutorŭ deórece acela s'a făcutŭ din ofertele şi a episcopilorŭ noştri dela Oradea mare, Munceciu şi din fundaţiunĭ împĕrătescĭ, secularisărĭ de averĭ a mănăstirilorŭ latine şi românescĭ;*) decĭ décă eu şi cu mine o însemnată parte a preoţilorŭ din diecesa Gherleĭ pe calea şi cu recomandarea Ven. Ordinariat diecesanŭ — primimŭ ajutorŭ din amintitulŭ fondŭ, prin acésta după modesta mea opiniune încă nu ne facemŭ „vêndĕtorĭ", ce dóră a voitŭ a înţelege respectivulŭ corespondentŭ denunciătorŭ,

cu deosebită stimă

Stefanŭ Buşiţia, preotŭ gr. cat.

Scirĭ poliţienescĭ.

Alaltaerĭ, Joi, dela 10 ore diminéţa şi până la 2 óre d. a. s'a îndeplinitŭ cea dintâiu pertractare în cestiunea *comasăriĭ* pămêntuluĭ pentru Braşovŭ şi a decursŭ în cea maĭ mare linişte. După raporturile ce s'au făcutŭ maĭ înainte poliţieĭ, economiĭ erau fórte iritaţĭ din acestŭ incidentŭ, deórece ei suntŭ contrarĭ ai comasăriĭ. Căpitanatulŭ orăşenescŭ s'a vĕdutŭ silitŭ sĕ ia mĕsurĭ pentru delăturarea rĕuluĭ. Poporulŭ fu înse fórte liniscitŭ, aşa că pertractarea s'a făcutŭ în cea maĭ mare ordine. Autoritatea a primitŭ impresiunea, că iritaţiunea n'ar fi ajunsŭ la unŭ gradŭ aşa de mare, décă poporaţiunea ar fi fostŭ luminată asupra avantagelorŭ comasăriĭ şi a esecutăriĭ ei. Numaĭ fórte puţinŭ parŭ a fi informaţĭ despre însemnătatea comasăriĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Petersburgŭ, 21 Iulie. Intrégа pressă rusésca îşĭ esprimă convingerea, că prin întrevederea împĕraţilorŭ s'a inauguratŭ o nouă eră de pace. Tóte foile rusescĭ esprimă speranţa, că de aci încolo se va ţine contŭ de interesele Rusieĭ.

Belgradŭ, 21 Iulie. Regele Milanŭ adresă o rugare către Sinodŭ, declarândŭ, că deşi este convinsŭ de competenţa Sinoduluĭ, vré sĕ împlinéscă dorinţa Regineĭ şi sĕ transpună afacerea de divorţŭ consistoriuluĭ din Belgradŭ.

DIVERSE.

Pentru stingerea foculuĭ. In timpulŭ din urmă s'a inventatŭ aşa numita *Granada „Harden"*, care se póte aplica cu multŭ succesŭ la stingerea foculuĭ. Ea consistă într'unŭ flaconŭ de sticlă albastră, alŭ căreĭ conţinutŭ este unŭ lichidŭ de composiţiă chemică. Acestŭ lichidŭ e inofensivŭ, atâtŭ pentru persóne câtŭ şi pentru obiecte. Elŭ nu îngheţă decâtŭ la 20° sub zero, ér căldura îlŭ dilată şi, fiindŭ turnatŭ peste focŭ, desvoltă gazurĭ, ce-lŭ stingŭ numaĭ decâtŭ. E de-ajunsŭ s'aruncĭ aceste sticle cu destulă putere în focarulŭ incendiuluĭ, ca sticla sĕ se spargă şi lichidulŭ sĕ se reverse peste focŭ; flacările se vorŭ stinge imediatŭ, chiar şi la o înălţime considerabile d'asupra şi alăturĭ cu focarulŭ. Décă aruncĭ flaconulŭ în focŭ fără sĕ se spargă, elŭ va eclata după câteva secunde prin acţiunea foculuĭ. Indată ce lichidulŭ atinge foculŭ, elŭ produce o imensă cantitate de gazŭ, în care e cu neputinţă o ardere. Acéstă produsŭ, neconţinêndŭ nicĭ unŭ acidŭ şi nicĭ o altă materiă corosivă, persóna care îlŭ aruncă în focŭ n'are sĕ se teamă de nimicŭ. „Curierulŭ Rom." din Botoşanĭ spune, că tóte autorităţile din Bucurescĭ s'au provisionatŭ cu acestŭ feliu de lichidŭ şi că deja a şi fostŭ aplicatŭ în Bucurescĭ lichidulŭ acesta cu deplinŭ succesŭ la stingerea unorŭ focurĭ. Granata „Harden" maĭ are şi avantagiulŭ, că e fórte ieftină. In Bucurescĭ se póte căpĕta cu 54 leĭ duzina de flacóne, ér 2—3 flacóne se dice că ar fi de ajunsŭ pentru înăbuşirea unuĭ focŭ, care încă nu a apucatŭ sĕ ia dimensiunĭ. De altmintrea pentru înăbuşirea unorŭ incendiurĭ în dimensiunĭ marĭ încă nu scimŭ sĕ se fi constatatŭ eficacitatea acestuĭ lichidŭ.

Cum se potŭ delătura visitele neplăcute. Lordulŭ Otto, delegatulŭ englesŭ la curtea germană, cercetă odată pe principele Bismark în palatulŭ sĕu din Wilhelmstrasse în Berlinŭ. In decursulŭ întrevorbireĭ dise lordulŭ, că unŭ omŭ cum e cancelarulŭ, va fi fórte desŭ cercetatŭ de ómenĭ luĭ neplăcuţĭ. „D-deu sĕ feréscă", dise principele suspinândŭ. — „D-ta la tótă întêmplarea aĭ totuşĭ destule mijlóce ca sĕ poţĭ scăpa de visitele éstorŭ feliu de ómenĭ?" — „In adevĕrŭ aşa e", rĕspunse surîdêndŭ Bismark. „Unulŭ dintre cele maĭ bune mijlóce ale mele este, că sub órecare pretextŭ lasŭ ca nevasta mea sĕ mĕ cheme. Bine înţelesŭ, că visitatorulŭ trebue îndată sĕ se depărteze." Abia vorbiră aceste şi principesa păşi înlăuntru şi cu o blândă voce dise către soţulŭ sĕu: „Otto, nu uita că e timpulŭ sĕ-ţĭ iaĭ medicina." Lordulŭ luă acésta ca glumă şi isbucnindŭ în risete se retrase.

O telegramă curiósă. Unŭ măcelarŭ din Pojunŭ primi din Viena următórea telegramă: „Mâne toţĭ porciĭ la gară, pe d-ta încă te aşteptŭ; eu potŭ veni numaĭ mâne, deórece trenulŭ de persóne nu duce boi. Têrgŭ slabŭ, vitele s'au urcatŭ în preţŭ; sĕ te provedĭ, décă îţĭ trebuescŭ boi, gândesce-te la mine."

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 18 Iulie st. n, 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			
Bonurĭ croato-slavone		104.—		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.35
Renta de hârtiă 5%	89.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.50
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.75
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.90
Napoleon-d'orĭ	$9.88^1/_2$
Mărcĭ 100 imp. germane	61.15
Londra 10 Livres sterlinge	125.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.—
Losurile pentru regularea Tiseĭ şi Seghedinuluĭ	124.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	104.50
Renta de hârtiă austriacă	80.80
Renta de argintŭ austriacă	82.35
Renta de aurŭ austriacă	112.25
Losurĭ din 1860	139.75
Acţiunile bănceĭ austro-ungare . . .	870.—
Acţiunile bănceĭ de creditŭ ungur. .	302.—
Acţiunile bănceĭ de creditŭ austr. .	308.60

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

*) Insamnata móră automatică din Brăila a D-lorŭ Millas, fabrică ce póte rivalisa cu cele maĭ importante din Europa, macină anualŭ peste 70,000 kile grâu şi exportă făinele sale până la Panama.

*) Dice Tita Budu în opulŭ sĕu „Indreptarŭ practicŭ".

☛ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

„Administrațiunea Gaz. Trans“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rêșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.